1ste. Jaargang. **Curacao den 22en. Maart 1884.** **No 12.**

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI,
No 129.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

☞ **Degenen die zich op den "Amigoe di Curaçao" voor het volgend kwartaal *April — Juni* wenschen te abonneeren, ontvangen de daaraan voorafgaande nummers *gratis*.**

De Redactie.

☞ **Esnan koe lo toema abonament di "Amigoe di Curacao" pa e cuartal di *April—Juni*, lo ricibi e numbernan di awé i otro seman *por nada*.**

Redaccion.

ONTWERP-VERORDENING

REGELENDE HET ONDERWIJS

IN DE KOLONIE CURAÇAO.

II.

Het eerste, dat wij betrekkelijk onze toekomstige Onderwijswet te onderzoeken hebben, zal gewis de vraag zijn: is er verbetering noodig in het schoolonderwijs, gelijk het thans in onze Kolonie bestaat; en zoo ja, is daarvoor de wet van 1873 niet voldoende, zoodat eene geheel nieuwe Verordening volstrekt noodzakelijk moet geacht worden?

Op het eerste gedeelte van onze vraag moeten wij bevestigend antwoorden. Het onderwijs toch is eene menschelijke instelling, deelt dus in alle hoedanigheden en gebreken, die daaraan eigen zijn. Zij is dus steeds vatbaar voor verbetering en volmaking; maar ook, zij is van nature geneigd tot verslapping te vervallen, indien de hand niet gedurig aan haar gehouden wordt. En zou men dit langen tijd verzuimen, dan vervalt men eindelijk in een toestand die den naam van *sleur* niet ontgaan kan. Zij derhalve die het schoolonderwijs in de Kolonie Curaçao niet onverbeterlijk noemen, geven daardoor te kennen, dat zij hoegenaamd geen begrip hebben van wat in den aard van alle menschelijke dingen te vinden is.

Is echter dat onderwijs *zóó* slecht, dat de wet van 1873 totaal ongeschikt is, het in behoorlijken toestand te brengen; en zijn daarvoor zulke kolossale middelen noodig, als de concept-verordening wil aanbrengen?

Op deze vraag meenen wij echter bepaald *neen* te moeten antwoorden. Men hebbe eens het geduld om, met terzijdestelling van alle verhevene speculatiën over vooruitgang beschaving, eischen des tijds en wat dies meer zij, de zaak met kalmte te onderzoeken.

Het onderwijs op Curaçao is tweevoudig: openbaar en bijzonder. Het openbare wordt door het Bestuur kosteloos verstrekt aan allen, die daarvan gebruik willen maken op de landscholen. Van deze zijn er vier in de hoofdplaats van het eiland Curaçao, terwijl elk der vijf andere eilanden ook een landschool in zijne hoofdplaats heeft, met uitzondering evenwel, gelooven wij, van Saba alleen. Wij moeten hier in het voorbijgaan opmerken, dat wij in alles, wat wij over de thans bestaande landscholen gaan zeggen, vooral die van de drie eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba op het oog hebben; de Bovenwindsche eilanden toch liggen zoo ver van ons verwijderd, de communicatie tusschen hen en ons is zoo zeldzaam en zoo gebrekkig, dat wij niet anders dan zeer onvolkomen hier te weten komen, wat er ginds gebeurt. Dit doet aan de zaak niets af; immers ook de nieuwe Verordening heeft kennelijk alleen, of althans vooral, de eerstgenoemde eilanden in hare bepalingen bedoeld. Welnu, is het onderwijs op onze landscholen *zóó slecht*, als sommigen, en de ontwerpers der nieuwe Verordening niet het minst, schijnen te veronderstellen?— Wil men hierover juist oordeelen, dan heeft men in deze zaak vooral, gelijk het gezond verstand ons leert in alle zaken te doen, niet hare absolute, hare reëele goed- of slechtheid te onderzoeken, maar hare relatieve, d. i. in betrekking met het doel, waarvoor zij in het leven geroepen is. Doet men dit niet, dan wordt men utopist of pessimist, twee uitersten, of, laat ons de geheele waarheid zeggen, twee dwaasheden, die wij met zorg moeten vermijden. De straks gestelde vraag staat dus gelijk aan deze: is het onderwijs, gelijk het thans op onze landscholen gegeven wordt, geschikt en voldoende voor de leerlingen, welke die scholen bezoeken, en in de toekomst zullen blijven bezoeken?— Wie zijn die leerlingen: welke is hun toekomst; tot welken stand der maatschappij zullen zij eerlang behooren? Iedereen die de bevolking der Curaçaosche eilanden kent, weet dat de leerlingen die onze landscholen thans bezoeken, wanneer zij tot volwassen leeftijd zullen gekomen zijn, nagenoeg allen, of althans zeer zeker grootendeels, zullen behooren tot den verdienstelijken ambachtstand, een der nuttigste, en wij aarzelen niet er bij te voegen, wanneer namelijk bij hen het godsdienstig onderwijs niet verwaarloosd is geworden, een der gelukkigste standen der maatschappij die wij kennen. Welnu, welk wetenschappelijk onderwijs wordt aan leerlingen der landscholen gegeven?

De wet van '73 noemt de verschillende vakken op, die hun *moeten* onderwezen worden: *a)* het lezen; *b)* het schrijven; *c)* het rekenen; *d)* de beginselen der Nederlandsche taal; *e)* die der aardrijkskunde; *f)* die der geschiedenis; *g)* die der kennis van de natuur; *h)* die der vormleer; *i)* het zingen.

En nu vragen wij elken onbevooroordeelden lezer in gemoede af: is dat geen wetenschappelijk onderwijs genoeg voor onze jongens, die eenmaal tot den nuttigen ambachtstand zullen behooren, en gemeenlijk onze landscholen slechts twee of drie jaren kunnen bezoeken, voordat zij op een ambacht gaan? Men zegge nu niet: "maar dat alles wordt op onze landscholen niet anders dan zeer gebrekkig onderwezen; sommige vakken, bijv. de vormleer, het zingen, worden geheel verwaarloosd. Want gesteld, dat deze tegenwerpingen waarheid bevatten ('tgeen wij, vooral wat het eerste aangaat, volstrekt niet toegeven) cilieve, aan wie de schuld? Zeker niet aan de wet van 1873, die alle vakken *even nadrukkelijk* voorschrijft. En wanneer men nu een nieuwe wet gaat maken, waarin nog *veel meer* vakken worden voorgeschreven, zal die dan, daardoor alleen, beter onderhouden en nageleefd worden, dan de bestaande? Wij gelooven het niet. Wij zijn dus van oordeel, dat het openbaar onderwijs, gelijk het verordend is door de wet van 1873, voldoende is voor *nagenoeg* al de leerlingen, die thans de landscholen bezoeken.

Wij zeggen met opzet *nagenoeg;* want wij hebben enkele uitzonderingen te maken. Wij zijn namelijk van oordeel dat niet *alle* leerlingen, die thans onze landscholen bezoeken, eenmaal tot den ambachtstand zullen behooren. Sommigen zullen kantoorklerk worden; anderen boekhouder in een handelshuis, enkelen zullen in den handel vooruitgang maken.

Voor hen wordt een onderwijs vereischt meer uitgebreid dan het boven opgenoemde. De wet van 1873 heeft hier in voorzien. Zij zegt in haar 13e artikel, derde alinea: "Waar behoefte aan uitbreiding bestaat en deze mogelijk is, worden één, meer of alle vakken onder *k–o* van art. 1 vermeld, in het onderwijs opgenomen". Die vakken zijn: *k)* de beginselen der kennis van levende talen: *l)* die der wiskunde; *m)* de gymnastiek; *n)* het teekenen; *o)* de handwerken voor meisjes.

Wij vinden dus in onze wet niet alleen alles wat, maar zelfs meer dan we noodig hebben. Wij hadden daarom gaarne gezien, dat men, in plaats van eene geheel nieuwe wet te ontwerpen, voorstellen gedaan had om overeenkomstig art. 13 der bestaande wet, op twee der vier landscholen gelegenheid te geven tot het aanleeren van het Spaansch en het Engelsch, de twee vreemde talen die hier het meest vereischt worden; en om het voor den toekomstigen ambachtsman zoo nuttige *teekenen* tot alle landscholen uit te strekken. Deed men dit, dan bewees men inderdaad eene groote weldaad aan de Kolonie. Dan toch stelde men haar in staat, aan al hare kinderen het wetenschappelijk onderwijs te geven, dat zij voor hun toekomstigen stand behoeven; terwijl dan ook de Kolonie in 't bezit zou blijven van het grootste gedeelte dier *toevallige* baten, die thans in hare kas beginnen te vloeien, en wier bezit haar zoo noodig is, zoowel om daarmêe het zich periodiek herhalend lijden van hare arme bevolking te lenigen, die thans hare zuur verdiende penningen moet uitgeven, om er een dronk waters voor te koopen— alsook om op den bodem van haar eiland die

verbeteringen aan te brengen waarvan iedereen getuigt, dat zij van Curaçao, wegens zijn geographische positie, een der voornaamste eilanden van de Antillen maken zullen.

Zou echter voor *zeer* enkelen het onderwijs op de landscholen, ook wanneer het wordt uitgebreid volgens boven omschreven wijze, nog niet voldoende zijn, welnu die zoeken dan hetgeen er aan ontbreekt op de bijzondere scholen.

— "Maar die laten ook veel te wenschen over— het onderwijs is er niet voldoende".

Wij zullen zien!

ARUBA TERA DI ORO.

Toer hende koe a pasa algun tem na Aruba, sabi k'é no ta un tera di luho. Ken por loebida cara bleek i wowo tristoe di arubianonan na tem di secoe despues di un mal cosecha? Kende n'e tem di prueba-aí no a tende algun stem di kegamentoe papia asina: "muchanan ta jora na cas di hamber, i mi n' tien nada; ni koffi mi n' bebe ainda"? Den anja pasár mi a ricibi un carta scirbir coe potlood, koe ta pinta masjá exact mester di un famia. "Pa amor di Dios manda nos algoe di come, kikoe ta, lo ta bon, con tal koe hende por come,....nos no por mas!" Sin embargo, n'e ultimo anja, necesidad di Aruba no tabata asina grandi manera na anja 1877, tem un collecte general tabata hacir na Hoelanda pa hendenan, koe tabata sufri necesidad na Aruba. Sin miedoe di hera, hende por bisa anto, koe di toer isla di sotabentonan di lamar Caribe, koe ta pertenece na Hoelanda. Aruba ta esun koe pobreza ta bisita mas. I toch bao di tera di e isla-aí tien tesoro, koe té awor nan a busca por nada riba e otro isla di Curaçao-nan, tesoro koe lo por a trece un prosperidad no conocir, si nan no tabata asina scondir i si no tabata asina dificil pa discubri nan. Aruba ta un tera di oro, i podice ainda tien e metal-aí na cantidad considerabel. Suela di Aruba ta principalmente di e sorto di piedranan, koe hopi bez nan sá haja oro cerca nan of den nan, manera granito, cuarzo, pirita di heroe, piedra di santoe i di lei. Hende, koe reza coe atencion descripcion di tera di oronan na Australia (Praktiesch Volksboek, Tweede Serie, Vijfde deel, bl. 289, door A. F. Reitsma), ta keda stom, com e tera di oro-nan di Australia ta parce tera di Aruba. Meescos koe na Australia, na Aruba nan ta haja oro den bena di cuarzo, koe generalmente ta corre di noord na zuid; den cuarzo color bruin di carni, hende ta haja mas oro koe den cuarzo blancoe, sinembargo koe na Westpunt meescos koe na Suriname, nan ta haja oro di cuarzo blancoe també. Trahamentoe di bena di cuarzo, koe tien oro, ta masjar costoso; hende mesté boela piedra, piki, hiba di un lugar na otro, kibra nan koe masjin, moela nan fini, laba nan, tira mercurio aden i por ultimoe destila e mercurio. Di e manera-aki diferente compañía di mina di oro a traha na Aruba, i parti ta pa motiboe di tantoe gastoe, koe nan a saca asina poco probechoe.

Otro manera di coba oro ta di buskele no den piedra sino den e teranan aluvial di tempoe mas bieuw i di despues; e manera-aí Arubianonan a sigi generalmente, i el a doena mihor resultado. Di e manera-aí no solamente nan sá haja stofgoud [stof di oro], meescos koe trahamentoe di cuarzo, ma tambe klompi di oro algun bé di un pesa considerabel. Asina nan ta conta, koe un tem nan a haja cerca Seroe di Jette un klompi di oro, koe tabata pisa 36 liber Hoelandes bieuw. Pa traha e tera koe nan ta jama aluvial nobo, hende no tien noode di coba sino poco, té ora haja lo ke nan ta jama *vloer*, i despues laba e santoe of gruis, koe tien oro aden; e oro, koe mas pisar koe e santoe of gruis, ta keda atras den tajor of calbas. E tera aluvial bieuw hopi bé ta na un distancia masjar grandi bao di tera, ma é ta doena mas ganasji. P'esai na Australia nan ta coba poz di 15 té 150 meter dipi, cos koe lo no por socede na Aruba, pasobra lo costa masjar trabao pa saca e awa-sá koe constantemente lo penetra den e mina. Kiko ta motiboe koe awor nan ta haja asina poco oro na Aruba? No tien mas? Nó, semper despues di awaseroe pisar, nan ta haja den boeracoenan. Razon pakiko nan ta haja asina poco oro, ta pasobra nan ta buskele asina poco. Si tien pobreza, nan no ta busca oro, pasobra nan falta coeminda necesaria pa nan por traha, i si tien abundancia, nan no ta buské, tampoco pasobra nan no tien muchoe mester. Fo'i tem, derechi di coba oro a pasa na un Sociedad: hendenan di Aruba tien menos gustoe di busca oro, i meescos, ora ta tantoe anja caba koe e sociedad no ta haci usoe di su derechi.

E nomber di Aruba, na Spanjol Oruba of Auruba (for di aurum—oro) ta nifica, koe Aruba ta un tera di oro? Nó, promer hende di Aruba nan no a conoce oro. E Caribenan di Aruba no a conoce, ni tabatien oro. Si nan tabatien oro, hendenan di despues (nan descendiente) lo a haja oro di coenucoe bieuwnan den urna [wea di diferente sorto] den nan camina di dera mortoe, pasobra ta coestoema di Caribenan di carga adorno na garganta, braza i pia; ma nunca hende no haja ni un krentji oro den ningun coenucoe of den ningun graf bieuw di Indiannan, na ende nan a haja toer sorto di harma, herment i adorno. Discubrimentoe di oro na Aruba ta di despues, na anja 1820. Nomber di Aruba anto no ta sali foi oro; podisé ta un palabra caribe; podisé un trocamentoe di Oroa, manera proméajá nan tabata scirbié, i podisé e ultimoe palabra-aí ta un memoria di un pida tera ó un rioe Aroa cerca Caracas na Venezuela.

Aruba, 28 di Februari 1884.

REDEVOERING VAN DR. WINDHORST.

(Over de niet-terugroeping van de twee Aartsbisschoppen).

Met groote beslistheid heeft de minister verzekerd, dat de beide aartsbisschoppen nimmer zullen teruggeroepen worden, en het schijnt zelfs dat van dit punt een kabinetsquæstie gemaakt is: tegenover *wie* of *wien*, dat weet ik niet; tegenover het *Parlement* natuurlijk *niet*, want *wij* kunnen nu eenmaal geen kabinetsquæsties uitlokken (*Gelach. "Jammer genoeg"*). Ja, *soms* kan het inderdaad jammer zijn. Ik wil den minister echter alleen maar zeggen, dat het woordje "nimmer" in de politiek zeer slecht te gebruiken is: er kan zoo licht iets gebeuren, dat dit "nimmer" te schande maakt! En de Katholieke Kerk is door den loop der eeuwen heen aan wachten en lijden gewoon geraakt. *Waarom* echter de beide aartsbisschoppen de terugroeping minder waardig zijn bevonden dan de bisschoppen, begrijp ik niet, en ik ben overtuigd, dat de desbetreffende woorden des ministers in de aartsdiocesen Keulen en Posen-Gnesen door de gansche katholieke bevolking met diep leedwezen zullen gehoord worden ("MET VERONTWAARDIGING!" *roept een stem uit het Centrum*). De gansche katholieke wereld in Duitschland en daarbuiten zal hetzelfde gevoelen (*Geroep rechts*).— Ik heb ook niet gezegd, dat *gij* het gevoelt; gij zijt immers niet "de katholieke wereld"— en ik voeg er bij, dat ook vele, vele duizenden Protestanten hetzelfde zullen gevoelen. Ik zou u er verschillenden kunnen noemen, die, *buiten* het Parlement, den strijd gadeslaan en mij verklaard hebben, niet te kunnen begrijpen, hoe het mogelijk is, dat de Regeering, door haar houding in den *Culturkampf*, aldus de grondbeginselen der conservatieve politiek baldadig verwoest.

Zelfs de afgevaardigde Richter heeft hier eens gezegd, dat hij niet kon begrijpen, waarom niet eenvoudig *alle* bisschoppen tegelijk teruggeroepen werden. Natuurlijk zouden eenige verwoede *Culturkampfer* en dito bladen, zooals bijv. de *National-Zeitung*, een groot geschreeuw aanheffen: maar Macchiavelli zegt: "Wie een slag wil doen, moet hem *geheel* doen, dan is die spoedig vergeten." Het *stukwerk* der Regeering daarentegen bevredigt niemand; telkens zal men weder vragen: "Wat hebben de aartsbisschoppen dan toch eigenlijk misdreven?" Ik weet, dat men in hooge kringen — ik zeg niet: in de *hoogste* kringen — gezegd heeft: "Den aartsbisschop van Keulen kunnen we niet terugroepen, omdat Bennigsen in het jaar 1880 tegen die gebeurlijkheid zulk een allerheftigste redevoering gehouden heeft: en den aartsbisschop van Gnesen-Posen willen wij niet terug hebben wegens zijn Poolsche tendenzen". Nu, wat die groote rede van Von Bennigsen betreft, M. H., die bevatte, als men het declamatorische fulmineeren wegdenkt, eigenlijk niets anders dan wat in het "afzettings"-vonnis tegen Mgr. Melchers wordt opgesomd; en dat vonnis, gelijk gemakkelijk te bewijzen valt, houdt onder geen enkel opzicht steek. Wat het "bevorderen van Poolsche tendenzen" door den kardinaal-aartsbisschop Ledochofski aangaat, zoo kan ik u verzekeren, dat ik weleer de Polen er dikwijls over heb hooren klagen, dat Mgr. Ledochofski voor de Poolsche tendenzen *niet* werkzaam was, ja, die zelfs *tegenwerkte*. Men was ontevreden over hem. Thans is dat anders, en vereert men hem hoog, maar dat komt alleen doordien gij zelf een *martelaar* van hem gemaakt hebt.— Over het algemeen schijnen trouwens de heeren van de Regeering niet uit de geschiedenis geleerd te hebben, hoe *bedenkelijk* het voor een staatsbewind is, *martelaren te maken*.— Ik ben overtuigd, dat de terugroeping der beide eerbiedwaardige grijsaards, die door de liefde van het gansche katholieke volk gedragen worden, voor de Regeering nuttiger, voor de positie van den Staat heilzamer en voor de bevordering onzer zaak beter zou wezen, dan dat dralen zonder zichtbare reden (*"Bravo!" in het Centrum*).

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

De stoombooten van de Red „D" lijn zullen van Curaçao naar New-York vertrekken: 2, 11 en 23 April— zij worden uit New-York hier verwacht: 30 Maart, en 10 April.

— De Nederl. driemastschoener *Koerier* is den 27n. Februari van IJmuiden met bestemming naar deze haven vertrokken.

SABA.

(Part. Correspondentie.)

Een salvo in den vroegen morgen van 19 Febr. noodigde de bewoners van het vreedzame Saba plechtig uit, om in de algemeene vreugde des Vaderlands te deelen. De Edel Achtb. Heer Gezaghebber en de door hem benoemde Commissie hadden alles in het werk gesteld om het geboortefeest van onzen Geëerbiedigden Vorst zoo luisterrijk mogelijk te vieren. De volksvermaken mochten natuurlijk niet ontbreken; maar een milde armenbedeeling gaf nog meer ziel en gloed aan de blijde opgewektheid die, den geheelen dag door, onder de bevolking heerschte. Met een fijnen tact, waar vele leiders van openbare feestelijkheden het geheim niet altijd van in eigendom hebben, wisten de Heer Gezaghebber en de feest-commissie in den voor- en namiddag, maar vooral des avonds, alle deelnemers en toeschouwers genoegelijk en prettig te onderhouden. Het vuurwerk slaagde uitstekend, en had wegens zijn pracht en luister zelfs door een Curaçaosch publiek mogen gezien worden.

Hulde aan hen, die op zulk een uitnemende wijze eerbied en liefde voor den Vorst onder de Sabaneezen weten levendig te houden en steeds aan te kweeken! Hun zij dank, die aan Saba zulk een vreugdedag bezorgd hebben!

NEDERLAND.

De Transvaalsche deputatie is den 28 Februari te 's Gravenhage aangekomen. Aan het station waren de leden der commissie van ontvangst, een deputatie uit de vereeniging *Excelsior*, verschillende belangstellenden en ook tal van dames. Hen vergezelden de heeren Tauré, redacteur van het *Kaapsch Volksblad*; Esselen, student te Edinburg, Eloff, privaat-secretaris van Kruger en Beelaerts, zoomede de heer Le Cachet, die hen tot Maassluis was tegemoet gegaan. Bij het uitstappen uit den salonwagen heette de burgemeester, de heer Patijn, hen welkom en leidde hen in de wachtkamer, waar het dochtertje van den heer Beelaerts, in de Transvaalsche kleuren gekleed, den heeren bloemruikers aanbood. De burgemeester hield een welsprekende rede, die door Kruger werd beantwoord, waarna in open rijtuig de burgemeester hen naar het *Hôtel des Indes* begeleidde. Er heerschte veel enthousiasme.

— Bij de aankomst der transvaalsche deputatie, verwelkomde de muziek der schutterij haar met de Transvaalsche volksliederen. Burgemeester Patijn, de heeren welkom heetende, wees er op, dat hier vereenigd waren mannen van allen rang en stand. "Met ongeduld was dit oogenblik verbeid, zeide hij, omdat wij in u zien zonen van denzelfden stam waaruit wij zijn gesproten, omdat wij gevoelen dat tusschen u en ons een band bestaat, dien de tijd niet verbreken, de afstand niet losmaken kon, omdat wij in u zien vertegenwoordigers van het volk, dat vertrouwende op God, bloed en goed gegeven heeft om de vrijheid te herwinnen, een volk, klein in aantal maar groot in heldendaden, dat ons herinnert aan de dagen van ons eigen verleden, wiens lijden wij gedeeld, wiens zegen wij met gejuich begroet hebben. Aanvaardt onze gelukwenschen met hetgeen gij in Engeland hebt kunnen verkrijgen: moge het strekken tot bevestiging van een duurzamen vrede en tot ontwikkeling van uw land. Moge uw komst hier den band bevestigen tusschen Nederland en Transvaal, en weest overtuigd, dat geheel Nederland in uw komst zich verheugt".

President Kruger dankte de vrienden en broeders voor het hartelijk welkom en voor hun tegenwoordigheid. "Namens het volk, dat ons hierheen zond, danken wij voor de gebrachte eer". Hij herinnerde er aan, dat onze voorvaderen de Kaapkolonie verlieten en dat nu Transvaal de vrijheid herkreeg. Nederland hen herdenkt. Hij vertrouwde vast, dat de band tusschen beide natiën versterkt zou worden en dat het eenmaal door Nederland verlaten punt in Zuid-Afrika in bloei zal toenemen tot eer van Nederland zelf. De Burgemeester begeleidde de heeren Kruger, Dutoit en Smit naar zijn rijtuig. Een onafzienbare massa stond langs den weg naar het Voorhout geschaard en juichte levendig den Transvalers toe.

Nadat de deputatie in het feestelijk versierd *Hôtel des Indes* was binnengetreden verscheen zij, door de levendige toejuichingen van het publiek daartoe genoopt, op het balcon en wuifden met hunne hoeden.

De deputatie heeft een audiëntie bij den Koning aangevraagd. De president der Tweede Kamer maakt haar op dien dag zijne opwachting.

ROME.— Het genootschap *De Propaganda Fide* ("tot Voortplanting des Geloofs") heeft aan alle bisschoppen een circulaire gericht, betreffende het bekende arrest van het Hof van cassatie te Rome.

Na een historisch overzicht gegeven te hebben van de instelling, wordt ten slotte geconcludeerd, dat de *Propaganda* verplicht zal zijn, eenige buitengewone maatregelen te nemen, om haar vrijheid zooveel mogelijk te beschermen. De circulaire laat verder het door de *Propaganda* genomen besluit doorschemeren, haar financiëlen zetel naar elders over te brengen, en in de versc

…ende werelddeelen *centra* (middelpunten) van administratie op te richten, waar de giften der geloovigen voor de missiën in ontvangst genomen zullen worden. De Bisschoppen worden ten slotte uitgenoodigd, hun op- of aanmerkingen aan den Paus en aan de *Propaganda* mede te deelen.

FRANKRIJK.— Zijne Heiligheid Paus Leo XIII heeft den 8n. Februari j. l. een Encycliek gezonden aan de Bisschoppen van Frankrijk. Dat Opperherderlijk schrijven heeft een diepen en heilvollen indruk gemaakt op aller gemoederen. Zelfs de republikeinen brengen hulde aan den Souvereinen Opperpriester alsmede aan de vredelievende en welwillende woorden die hij tot Frankrijk richtte. Wij zullen later die Encycliek nader bespreken.

BERLIJN 27 Febr.— De Keizer heeft den Russischen grootvorst Michael, vóór het gala-diner, de keten der orde van den Zwarten Adelaar geschonken. Bij het diner was de Grootvorst met die keten versierd; de Keizer verscheen in de uniform van het Kaluga-regiment. Tusschen den Keizer en de Keizerin zat de Grootvorst, en tegenover dezen laatste had maarschalk Moltke plaats genomen; naast Moltke zaten Gurko en Schoewaloff. De Keizer bracht in de fransche taal den volgenden toost uit: "Ik stel er prijs op, om aan uwe Keizerlijke Hoogheid te verklaren, hoezeer Ik getroffen ben door de oplettendheid, waarvan Z. M. de keizer aller Russen blijk gaf, door zich den dag te herinneren, toen Ik de orde van St-George verkreeg, na in vereeniging met het Russische leger, en in het bijzonder met het Kaluga-regiment, waarvan Ik chef ben, onder de oogen van mijn vader gevochten te hebben. Diep getroffen door deze vleiende gedachtenis, wensch Ik dat uwe Keizerlijke Hoogheid en de officieren, die voor deze zending gekozen zijn, bij den Keizer de tolken mogen zijn van mijn gevoelens van erkentelijkheid. Ik drink op de gezondheid van Z. M. den keizer aller Russen."

— Het vroeger door ons opgenomen telegram over de vernieuwing van het verbannings-decreet tegen Mgr. Ledochowski blijkt nu, volgens andere berichten, slechts een hernieuwing te wezen van den "*steckbrief*" of de signalements-opgave van het jaar 1879, ingevolge Mgr. Ledochowski's veroordeeling op 7 Nov. 1878 tot 8000 mark boete of subsidiair 2 jaar gevangenisstraf, wegens het excommuniceeren van den *staats*pastoor Kolang.

BAC-NINH.— In verband met den aanval der Franschen op Bac-Ninh stellen onze lezers ongetwijfeld belang in eenige topographische gegevens betreffende die vesting.

De citadel is op een vlakte gelegen, 2 mijlen van het naaste punt op de rivier, en 4½ mijl van het *Canal des Rapides*. De dichtst-bijgelegen heuveltjes in de richting van het kanaal zijn twee mijlen ver. Het heeft 6 bastions, ieder met een front van 1000 voet lengte, omgeven door een gracht waarover vaste bruggen toegang geven. De stad ligt langs den rechtstreekschen weg van Hanoi naar Langsom. De positie is veel minder sterk dan die van Sontay, want de Franschen hebben punten te over om ze te bombardeeren, indien zij de heuvels mochten verdedigd worden. Zijn deze hoogten eenmaal genomen, dan is het resultaat niet twijfelachtig.

LONDEN.— Den 12n. Maart hebben de aandeelhouders van de Suezkanaal Maatschappij hunne goedkeuring gehecht aan de overeenkomst tusschen den heer de Lesseps en de Engelsche reeders.

EGYPTE.— Den 14n. dezer hebben de Engelschen onder Generaal Graham slag geleverd tegen Osman Digna. Deze verloor den strijd die allerhevigst moet geweest zijn, en had een verlies van 4000 man aan sneuvelden en 6000 aan gekwetsten.

De Engelschen begonnen bij het aanbreken van den dag den aanval met 7 Gatling kanonnen. Hunne cavaleristen streden te voet.— Osman Digna zou het plan gevormd hebben om in een engen bergpas met 7000 man post te vatten, de Engelschen te laten voorbijtrekken en dan hen in den rug aan te vallen. Een verspieder had echter daags te voren dat plan ontdekt: hieraan wellicht kan men dat groot verlies aan manschappen van Osman Digna toeschrijven.

Artikel mandar.

DIA 15 di e loena-aki a sosega den Senjor **Sarami Faries** (un huérfana) despues di a reicibi último Santoe Sacramentoenan, dia sigiente el a worde enterrar. El a pasa mas parti di su bida na es institucion caritativa di Weeshuis, oende el tabata obedecidoe semper na su majornan, i stimar di nan toer.

Es koe ta firma aki bao, kier koe es dos letternan-aki moestra su akte di agradicimentoe, na promer lugar na Director di e santa institucion i en particular na es Ven. Zusternan na kende nan cuidado educacion di e huérfananan ta confiar.

L. M. RHODE.

HET GOUDLAND ARUBA.

Dat Aruba geen land van weelde is weet een ieder, die aldaar eenigen tijd verblijf heeft gehouden. Wie herinnert zich niet de bleeke gezichten en matte oogen onzer Arubianen in den droogen tijd na een mislukten oogst? Wie heeft in die tijden van beproeving geene klaagtoonen vernomen als deze: "de kinderen weenen te huis van honger en ik heb niets; zelfs geen koffie heb ik van daag gedronken"? In het afgeloopen jaar ontving schrijver dezes een met potlood geschreven briefje, dat zeer juist den nood van een huisgezin schetste: "zend ons ter liefde Gods wat eten, alles is goed, als het maar gegeten kan worden;.... wij kunnen niet meer." Echter was in de laatste jaren de nood op Aruba niet zoo dringend als b. v. in het jaar 1878 toen eene algemeene collecte in het Moederland voor de noodlijdenden van Aruba is gehouden geworden.

Zonder vrees van zich te vergissen mag men dus gerust aannemen, dat van alle beneden-windsche eilanden die in de Caraïbische zee aan Nederland behooren, Aruba het meest door armoede bezocht wordt. En toch bevat de grond van dit eiland schatten, die tot dus verre te vergeefs op de andere Curaçaosche eilanden gezocht zijn, schatten, die een ongekende welvaart zouden bezorgen, waren ze niet zoo verborgen, zoo moeielijk te ontdekken. Aruba is een *goudland*, en waarschijnlijk is dit edel metaal nog tegenwoordig in eene aanzienlijke hoeveelheid aanwezig.

De bodem van Aruba bestaat voornamelijk uit gesteenten, waarin of waarbij doorgaans goud gevonden wordt, zooals graniet, kwarts, bruinijzersteen, zand-en leisteen. Hij die met aandacht de beschrijving der goudvelden van Australië door Dr. A. T. Reitsma (zie Praktisch Volksboek, tweede serie, vijfde deel bl. 283. Sneek 1865) gelezen heeft, staat verbaasd over de geologische overeenkomst van de goudvelden van Australië met den grond van Aruba. Evenals in Austalië vindt men op Aruba het goud in kwartsaderen, die doorgaans van het noorden naar het zuiden loopen; de bruine vleeschkleurige kwarts houdt in den regel meer goud in dan de witte, ofschoon op Westpunt evenals in Suriname ook goud in witte kwarts wordt aangetroffen. De bewerking der goud bevattende kwartsaderen is vrij kostbaar; men moet de steenen doen springen, uitzoeken, vervoeren, door machineriën verbrijzelen en tot poeder malen, en verder dit wasschen, en met kwikzilver behandelen en het kwik distilleeren. Op deze wijze hebben verschillende goudmijn-companiën op Aruba gewerkt, en het is gedeeltelijk aan de kostbaarheid dier bewerking toe te schrijven, dat er zoo weinig voordeel mee behaald is.

Eene andere wijze van goud delven is om het goud niet in de gesteenten maar in de alluviale bezinksels van vroegeren en lateren tijd te zoeken: eene wijze die meestal door de Arubianen gevolg wordt en betere resultaten heeft opgeleverd. Op deze manier verkrijgt men niet alleen stofgoud, gelijk bij de bewerking der kwartsaderen, maar ook klompen gedegen goud, waaronder sommigen van aanzienlijke zwaarte. Zoo verhaalt men, dat vroeger bij den berg Jette een klomp goud van 36 oude Nederlandsche ponden zou gevonden zijn. Voor de bewerking der jonge alluviale terreinen behoeft men den grond slechts tot op eene geringe diepte, tot den zoogenaamden *vloer* op te graven, en het goudhoudende zand of gruis te wasschen; het goud blijft dan na herhaald wasschen, omdat het zwaarste is, op den bodem van den schotel of in de kalabas achter. De oude alluviale terreinen liggen dikwijls op eene zeer aanzienlijke diepte, maar zijn ook meer winstgevend. In Australië graaft men daartoe putten van 15 tot 150 meters diepte, iets dat op Aruba niet zou kunnen geschieden, omdat men te veel moeite zoude hebben om het indringend zeewater uit de mijn te keeren. Wat is nu de reden dat er tegenwoordig zoo weinig goud op Aruba gevonden wordt? Ontbreekt dit metaal? Neen, want na zware regens wordt het nog voortdurend in ravijnen gevonden. De reden waarom men zoo weinig goud vindt is, omdat men het zoo weinig zoekt. Als er armoede heerscht, zoekt men geen goud omdat men de noodige levensmiddelen niet heeft om te kunnen werken; en als er overvloed is, zoekt men het niet omdat men er minder behoefte aan heeft. Sedert het uitsluitend recht van goud delven aan eene Maatschappij is overgegaan, zijn de inwoners van Aruba minder gezind om nasporingen te doen, ook dan niet, wanneer die Maatschappij sedert jaren geen gebruik van haar recht maakt.

Duidt de naam Aruba [van *aurum*-goud] aan, dat het een goudland is? Neen, het goud is aan de eerste bewoners van Aruba niet bekend geweest. De Caraïben van Aruba hebben noch goud gekend noch bezeten. Hadden zij goud gehad, het nageslacht zoude het in de oude kampen, in begraafplaatsen, in urnen terug vinden, want het is eene gewoonte der Caraïben om versierselen aan den hals en om de armen en beenen te dragen, maar nooit is een korreltje goud in een oud Indiaansch kamp of in eene lijkurne ontdekt, waar toch alle soorten van wapenen, gereedschappen en versierselen gevonden worden. De goudontdekking op Aruba is van lateren tijd, n. l. van 1820. De naam van Aruba is dus niet aan het goud ontleend; waarschijnlijk is het een Caraïbisch woord, eene verbastering van *Oroa*, zooals het vroeger geschreven werd, en misschien is dit laatste wel eene herinnering aan de landstreek en de rivier Aroa bij Tucacas [Venezuela.]

Aruba, 28 Februari 1884.

NOBO DI COENUCOE.

Den es dianan-aki mi tabatien un conversacion coe un di mi amigoenan di coenucoe, un conversacion tocanti mi laatste noticia den "Amigoe di Curaçao." Mi kier comunica na lectornan di "nobo di coenucoe" es koe nos a papia.

COBI.— Mi a tende, Ipi koe bo a scirbi den "Amigoe di Curaçao" bao e nobo di coenucoe" algun cos riba Plan di school. Bo no a leza den nº 11 koe bo palabra tabata un poco *bouwd*, koe, manera mi a tende, ta sifica muchoe bot.

IPI.— O si, Cobi, ma t' asina mi natural ta. Mi no ta papia manera escritor fini, pa hende koe a sinja filosofia, ma pa boso, koe meste comprende tambe kiko ta socede na Curaçao.

COBI.— O sigur, i nos ta contentoe, i e scritor fini tambe, pasobra, el no a bisa koe bo a dal bon arriba claboe? El no ta gaba bo, pasobra el ta mira klaar, koe amor pa nos ta haci bo usa palabra asina bot?

IPI.— Si Cobi i esai ta berde, mi ta stima boso; i pasobra no tin ningun, koe ta papia bo linga, ta mi koe kier haci esai.

COBI.— Bravo! Ipi; ma haci mi un fabor di conta mi mas di es Plan di school; bo a pasa ocho dia na Punda. Bon, conta mi es koe bo a tende.

IPI.— Bam Cobi, sinta aki un poco, i lo mi conta bo algo, pasobra mi tien hopi cos di papia.

COBI.— Coe muchoe gustoe.

IPI.— Bo a tende caba, Cobi, koe nos toer mester ta contra es ley nobo, koe nan kier boeta, pa e unico motiboe caba, koe lé bai coe toer nos placa, i koe lé haci nos hende di mas disgraciadoe di mundoe. Nan ta papia di boeta un bon belaster arriba rom, binja i arriba toer cos, koe ta bini di otro tera. Awor ta natural, koe esai lo primi nos, pasobra, manera bo por a leza caba den "Amigoe di Curaçao", no ta solamente hende ricoe koe mesté paga es belaster, ma tambe nos pobernan, koe mesté paga cos mas cara na Punda.

COBI.— O, anto a mi, koe no ta bebe nada mas koe awa di poz, i koe nunca ta haja cos foi tera, meste paga tambe? Esai si ta cos bonita! ma sigi Ipi.

IPI.— O Cobi, pa bo no ta tantoe, bo tien bo bida; ma pa tantoe pober. Lo bo mira, si es belaster mesté ta boetar, comercio lo bira mas frioe. Lo no tien nada mas di bende; i sombrénan p. e. koe ainda por doena un dos o tres placa, lo haci nos perde na lugar di gana.

COBI.— Ma Ipi, nan kier auto tantoe placa?

IPI.— Tantoe placa? Mira, ajera nan a doena mi un papel koe ta papia di 70000 florin i pico, koe Bestuur di school mesté unbez pa traha school nobo i pa drecha otro. Nan tien idea di traha un school koe lo costa 45,000 florin.

COBI.— 45,000 florin pa *un* school, i esai nos mesté paga? Esai si ta bonita Ipi. Tende, ora zusternan a traha nan school grandi, na Welgelegen i Punda, nos a paga esai tambe?

IPI.— No Cobi, ma comprende: es schoolnan di zuster manera toer otro school particular no ta toca na gobierno tantoe; pues, pa esai gobierno no tien di doena placa i por consigiente nos no tien di paga pa esai.

COBI.— Ma esai no ta inhustoe? Ipi, bisa mi di kende ta es school, koe lo costa 45.000? Bo dici di gobierno. Pues es school lo ta un school particular di gobierno. Si anto zusternan i tantoe otro meester na Punda meste percura pa nan school, sin koe nos ta paga nada, gobierno mesté mira noema di tapa gastoe pa es school tambe, sin koe nos ta pagé, sino, é larga di trahé.

IPI.— Mi ta mira, Cobi, koe bo ta basta sabir; ta cos, koe mi no a corda ainda. Ma tien mas. Afor es placa, koe nan mesté unbez, nan mester cada anja un bon caga jeen pa paga traktement i pa traha otro school i despues pa pensioen etc.; pasobra, si ley ta sigi, lo nan caba liger coe nos school di coenucoe koe nan no por toema over ni pa 200,000 florin. Ata leza Art. 59 di es plan di school.

COBI.— *Zij die bij de invoering dezer verordening aan eene gesubsidieerde bijzondere school met het geven van onderwijs zijn belast, kunnen gedurende een termijn van vijf jaren door den gouverneur worden vrijgesteld van de bepaling van Art. 4 omtrent de bewijzen van bekwaamheid.*

IPI.— Awor leza Art. 4.

COBI.— *Niemand mag onderwijs geven, die niet in het bezit is der bij deze verordening gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid.*

IPI.— Coe otro palabra: toer e zusternan koe hopi anja caba a doena les sin pasa exámen, i koe ley di 1873 a respecta, lo por fica cas despues di e cinco anja, ó nan mesté pasa un examen. Un examen, Cobi, koe semper ta costa masjar trabao. Figura, Cobi, bo, koe ta un bon baas di carpinteer, koe ta doena les na hopi otro den bo ofici, figura koe bo mesté parce dilanti profesornan di bo ofici, profesor sabir i no sabir i anto pa pasa un exámen lo bo no spanta un poco, principalmente, si nan ta bai puntra diferente regla i leynan di circel, di vierkant, di hoeki koe nan ta jama *vormleer?*

COBI.— I lo mi bisa danki, pa hasi esai! Mi ta muchoe bieuw caba, pa sinja toer es ley for di cabez, mi tien nan den praktijk.

IPI.— Asina ta coe zusternan també. Com es zusternan por bai sinja ainda toer es cos segun boeki nobonan? Nan no ta doena muchanan bon les pa leza, scirbi, pa conta, pa nos comprende un poco di mundoe etc.?

COBI.— No ta cos di papia! ¿ Nos mees no a sinja toer es cos cerca nan, ora nos tabata chikitoe; i nos roeman muhernan,

Ipi is pastoor [illegible] Jansen; Cobi is zijn bro[illegible]

verbeteringen aan te brengen waarvan iedereen getuigt, dat zij van Curaçao, wegens zijn geographische positie, een der voornaamste eilanden van de Antillen maken zullen.

Zou echter voor *zeer* enkelen het onderwijs op de landscholen, ook wanneer het wordt uitgebreid volgens boven omschreven wijze, nog niet voldoende zijn, welnu die zoeken dan hetgeen er aan ontbreekt op de bijzondere scholen.

— "Maar die laten ook veel te wenschen over— het onderwijs is er niet voldoende".

Wij zullen zien!

ARUBA TERA DI ORO.

Toer hende koe a pasa algun tem na Aruba, sabi k'é no ta un tera di luho. Ken por loebida cara bleek i wowo tristoe di arubianonan na tem di secoe despues di un mal cosecha? Kende n'e tem di prueba-aí no a tende algun stem di kegamentoe papia asina: "muchanan ta jora na cas di hamber, i mi n' tien nada; ni koffi mi n' bebe ainda"? Den anja pasar mi a ricibi un carta scirbir coe potlood, koe ta pinta masjá exact mester di un famía. "Pa amor di Dios manda nos algoe di come, kiko koe ta, lo ta bon, con tal koe hende por come,....nos no por mas!" Sin embargo, n'e ultimo anja, necesidad di Aruba no tabata asina grandi manera na anja 1877, tem un collecte general tabata hacir na Hoelanda pa hendenan, koe tabata sufri necesidad na Aruba. Sin miedoe di hera, hende por bisa anto, koe di toer isla di sotabentonan di lamar Caribe, koe ta pertenece na Hoelanda, Aruba ta esun koe pobreza ta bisita mas. I toch bao di tera di e isla-aí tien tesoro, koe té awor nan a busca por nada riba e otro isla di Curaçao-nan, tesoro koe lo por a trece un prosperidad no conocir, si nan no tabata asina scondir i si no tabata asina difícil pa discubri nan. Aruba ta un tera di oro, i podice ainda tien e metal-aí na cantidad considerabel. Suela di Aruba ta principalmente di o sorto di piedranan, koe hopi bez nan sâ haja oro cerca nan of den nan, manera granito, cuarzo, pirita di heroe, piedra di santoe i di lei. Hende, koe reza coe atencion descripcion di tera di oronan na Australia (Praktiesch Volksboek, Tweede Serie, Vijfde deel, bl. 289, door A. F. Reitsma), ta keda stom, com e tera di oro-nan di Australia ta parce tera di Aruba. Meescos koe na Australia, na Aruba nan ta haja oro den bena di cuarzo, koe generalmente ta corre di noord na zuid; den cuarzo color bruin di carni, hende ta haja mas oro koe den cuarzo blancoe, sinembargo koe na Westpunt meescos koe na Suriname, nan ta haja oro di cuarzo blancoe també. Trahamentoe di bena di cuarzo, koe tien oro, ta masjar costoso; hende mesté boela piedra, piki, hiba di un lugar na otro, kibra nan koe masjin, moela nan fini, laba nan, tira mercurio aden i por ultimoe destila e mercurio. Di e manera-aki diferente companía di mina di oro a traha na Aruba, i parti ta pa motiboe di tantoe gastoe, koe nan a saca asina poco probechoe.

Otro manera di coba oro ta di buskele no den piedra sino den e teranan aluvial di tempoe mas bieuw i di despues; e manera-aí Arubianonan a sigi generalmente, i el a doena mihor resultado. Di e manera-aí no solamente nan sâ haja stofgoud [stof di oro], meescos koe trahamentoe di cuarzo, ma tambe klompi di oro algun bé di un pesa considerabel. Asina nan ta conta, koe un tem nan a haja cerca Seroe di Jette un klompi di oro, koe tabata pisa 36 liber Hoelandes bieuw. Pa traha e tera koe nan ta jama aluvial nobo, hende no tien noode di coba sino poco, té ora haja lo ke nan ta jama *vloer*, i despues laba e santoe of gruis, koe tien oro aden; e oro, koe mas pisar koe e santoe of gruis, ta keda atras den tajor of calbas. E tera aluvial bieuw hopi bé ta na un distancia masjar grandi bao di tera, ma é ta doena mas ganasji. P'esai na Australia nan ta coba poz di 15 té 150 meter dipi, cos koe lo no por socede na Aruba, pasobra lo costa masjar trabao pa saca e awa-sá koe constantemente lo penetra den e mina. Kiko ta motiboe koe awor nan ta haja asina poco oro na Aruba? No tien mas? Nó, semper despues di awaseroe pisar, nan ta haja den boeracoenan. Razon pakiko nan ta haja asina poco oro, ta pasobra nan ta buskele asina poco. Si tien pobreza, nan no ta busca oro, pasobra nan falta coeminda necesaria pa nan por traha, i si tien abundancia, nan no ta buské tampoco pasobra nan no tien muchoe mester. Fo'i tem, derechi di coba oro a pasa na un Sociedad: hendenan di Aruba tien menos gustoe di busca oro, i meescos, ora ta tantoe anja caba koe e sociedad no ta haci usoe di su derechi.

E nomber di Aruba, na Spanjol Oruba of Auruba (for di aurum—oro) ta nifica, koe Aruba ta un tera di oro? Nó, promer hende di Aruba nan no a conoce oro. E Caribenan di Aruba no a conoce, ni tabatien oro. Si nan tabatien oro, hendenan di despues (nan descendiente) lo a haja oro di coenucoe bieuwnan den urna [wea di diferente sorto] den nan camina di dera mortoe, pasobra ta coestoema di Caribenan di carga adorno na garganta, braza i pia; ma nunca hende no haja ni un krentji oro den ningun coenucoe of den ningun graf bieuw di Indiannan, na oende nan a haja toer sorto di harma, herment i adorno. Discubrimentoe di oro na Aruba ta di despues, na anja 1820. Nomber di Aruba anto no ta sali foi oro; podisé ta un palabra caribe; podisé un trocamentoe di Oroa, manera promé-ajá nan tabata scirbié, i podisé e ultimoe palabra-aí ta un memoria di un pida tera ó un rioe Aroa cerca Carácas na Venezuela.

Aruba, 28 di Februari 1884.

REDEVOERING VAN DR. WINDHORST.

(*Over de niet-terugroeping van de twee Aartsbisschoppen*).

Met groote beslistheid heeft de minister verzekerd, dat de beide aartsbisschoppen nimmer zullen teruggeroepen worden, en het schijnt zelfs dat van dit punt een kabinetsquæstie gemaakt is: tegenover *wie* of *wien*, dat weet ik niet; tegenover het *Parlement* natuurlijk *niet*, want *wij* kunnen nu eenmaal geen kabinetsquæsties uitlokken (*Gelach. "Jammer genoeg"*). Ja, *soms* kan het inderdaad jammer zijn. Ik wil den minister echter alleen maar zeggen, dat het woordje "nimmer" in de politiek zeer slecht te gebruiken is: er kan zoo licht iets gebeuren, dat dit "nimmer" te schande maakt! En de Katholieke Kerk is door den loop der eeuwen heen aan wachten en lijden gewoon geraakt. *Waarom* echter de beide aartsbisschoppen de terugroeping minder waardig zijn bevonden dan de bisschoppen, begrijp ik niet, en ik ben overtuigd, dat de desbetreffende woorden des ministers in de aartsdiocesen Keulen en Posen-Gnesen door de gansche katholieke bevolking met diep leedwezen zullen gehoord worden ("MET VERONTWAARDIGING!" *roept een stem uit het Centrum*). De gansche katholieke wereld in Duitschland en daarbuiten zal hetzelfde gevoelen (*Geroep rechts*).— Ik heb ook niet gezegd, dat *gij* het gevoelt; gij zijt immers niet "de katholieke wereld"— en ik voeg er bij, dat ook vele, vele duizenden Protestanten hetzelfde zullen gevoelen. Ik zou u er verschillenden kunnen noemen, die, *buiten* het Parlement, den strijd gadeslaan en mij verklaard hebben, niet te kunnen begrijpen, hoe het mogelijk is, dat de Regeering, door haar houding in den *Culturkampf*, aldus de grondbeginselen der conservatieve politiek baldadig verwoest. Zelfs de afgevaardigde Richter heeft hier eens gezegd, dat hij niet kon begrijpen, waarom niet eenvoudig *alle* bisschoppen tegelijk teruggeroepen werden. Natuurlijk zouden eenige verwoede *Culturkampfer* en dito bladen, zooals bijv. de *National-Zeitung*, een groot geschreeuw aanheffen: maar Macchiavelli zegt: "Wie een slag wil doen, moet hem *geheel* doen, dan is die spoedig vergeten." Het *stukwerk* der Regeering daarentegen bevredigt niemand; telkens zal men weder vragen: "Wat hebben de aartsbisschoppen dan toch eigenlijk misdreven?" Ik weet, dat men in hooge kringen — ik zeg niet: in de *hoogste* kringen — gezegd heeft: "Den aartsbisschop van Keulen kunnen we niet terugroepen, omdat Bennigsen in het jaar 1880 tegen die gebeurlijkheid zulk een allerheftigste redevoering gehouden heeft: en den aartsbisschop van Gnesen-Posen willen wij niet terug hebben wegens zijn Poolsche tendenzen". Nu, wat die groote rede van Von Bennigsen betreft, M. H., die bevatte, als men het declamatorische fulmineeren wegdenkt, eigenlijk niets anders dan wat in het "afzettings"-vonnis tegen Mgr. Melchers wordt opgesomd: en dat vonnis, gelijk gemakkelijk te bewijzen valt, houdt onder geen enkel opzicht steek. Wat het "bevorderen van Poolsche tendenzen" door den kardinaal-aartsbisschop Ledochofski aangaat, zoo kan ik u verzekeren, dat ik weleer de Polen er dikwijls over heb hooren klagen, dat Mgr. Ledochofski voor de Poolsche tendenzen *niet* werkzaam was, ja, die zelfs *tegenwerkte*. Men was ontevreden over hem. Thans is dat anders, en vereert men hem hoog, maar dat komt alleen doordien gij zelf een *martelaar* van hem gemaakt hebt.— Over het algemeen schijnen trouwens de heeren van de Regeering niet uit de geschiedenis geleerd te hebben, hoe *bedenkelijk* het voor een staatsbewind is, *martelaren te maken*.— Ik ben overtuigd, dat de terugroeping der beide eerbiedwaardige grijsaards, die door de liefde van het gansche katholieke volk gedragen worden, voor de Regeering nuttiger, voor de positie van den Staat heilzamer en voor de bevordering onzer zaak beter zou wezen, dan dat dralen zonder zichtbare reden ("*Bravo!*" *in het Centrum*).

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

De stoombooten van de Red „D" lijn zullen van Curaçao naar New-York vertrekken: 2, 11 en 23 April— zij worden uit New-York hier verwacht: 30 Maart, en 10 April.

— De Nederl. driemastschoener *Koerier* is den 27n. Februari van IJmuiden met bestemming naar deze haven vertrokken.

SABA.

(*Part. Correspondentie.*)

Een salvo in den vroegen morgen van 19 Febr. noodigde de bewoners van het vreedzame Saba plechtig uit, om in de algemeene vreugde des Vaderlands te deelen. De Edel Achtb. Heer Gezaghebber en de door hem benoemde Commissie hadden alles in het werk gesteld om het geboortefeest van onzen Geëerbiedigden Vorst zoo luisterrijk mogelijk te vieren. De volksvermaken mochten natuurlijk niet ontbreken; maar een milde armenbedeeling gaf nog meer ziel en gloed aan de blijde opgewektheid die, den geheelen dag door, onder de bevolking heerschte. Met een fijnen tact, waar vele leiders van openbare feestelijkheden het geheim niet altijd van in eigendom hebben, wisten de Heer Gezaghebber en de feest-commissie in den voor- en namiddag, maar vooral des avonds, alle deelnemers en toeschouwers genoegelijk en prettig te onderhouden. Het vuurwerk slaagde uitstekend, en had wegens zijn pracht en luister zelfs door een Curaçaosch publiek mogen gezien worden.

Hulde aan hen, die op zulk een uitnemende wijze eerbied en liefde voor den Vorst onder de Sabaneezen weten levendig te houden en steeds aan te kweeken! Hun zij dank, die aan Saba zulk een vreugdedag bezorgd hebben!

NEDERLAND.

De Transvaalsche deputatie is den 28 Februari te 's Gravenhage aangekomen. Aan het station waren de leden der commissie van ontvangst, een deputatie uit de vereeniging *Excelsior*, verschillende belangstellenden en ook tal van dames. Hen vergezelden de heeren Taure, redacteur van het *Kaapsch Volksblad*; Esselen, student te Edinburg; Eloff, privaat-secretaris van Kruger en Beelaerts, zoomede de heer Lion Cachet, die hen tot Maassluis was tegemoet gegaan. Bij het uitstappen uit den salonwagen heette de burgemeester, de heer Patijn, hen welkom en leidde hen in de wachtkamer, waar het dochtertje van den heer Beelaerts, in de Transvaalsche kleuren gekleed, den heeren bloemruikers aanbood. De burgemeester hield een welsprekende rede, die door Kruger werd beantwoord, waarna in open rijtuig de burgemeester hen naar het *Hôtel des Indes* begeleidde. Er heerschte veel enthousiasme.

— Bij de aankomst der transvaal deputatie, verwelkomde de muziek der schutterij haar met de Transvaalsche volksliederen. Burgemeester Patijn, de heeren welkom heetende, wees er op, dat hier vereenigd waren mannen van allen rang en stand. "Met ongeduld was dit oogenblik verbeid, zeide hij, omdat wij in u zien zonen van denzelfden stam waaruit wij zijn gesproten, omdat wij gevoelen dat tusschen u en ons een band bestaat, dien de tijd niet verbreken, de afstand niet losmaken kon, omdat wij in u zien vertegenwoordigers van het volk, dat vertrouwende op God, bloed en goed gegeven heeft om de vrijheid te herwinnen, een volk, klein in aantal maar groot in heldendaden, dat ons herinnert aan de dagen van ons eigen verleden, wiens lijden wij gedeeld, wiens zegen wij met gejuich begroet hebben. Aanvaardt onze gelukwenschen met hetgeen gij in Engeland hebt kunnen verkrijgen: moge het strekken tot bevestiging van een duurzamen vrede en tot ontwikkeling van uw land. Moge uw komst hier den band bevestigen tusschen Nederland en Transvaal, en weest overtuigd, dat geheel Nederland in uw komst zich verheugt".

President Kruger dankte de vrienden en broeders voor het hartelijk welkom en voor hun tegenwoordigheid. "Namens het volk, dat ons herheen zond, danken wij voor de ons gebrachte eer". Hij herinnerde er aan, dat onze voorvaderen de Kaapkolonie verlieten en dat nu Transvaal de vrijheid herkreeg, Nederland hen herdenkt. Hij vertrouwde vast, dat de band tusschen beide natiën versterkt zou worden en dat het eenmaal door Nederland verkregen punt in Zuid-Afrika in bloei zou toenemen tot eer van Nederland zelf. De Burgemeester begeleidde de heeren Kruger, Dutoit en Smit naar zijn rijtuig. Een onafzienbare massa stond langs den weg naar het Voorhout geschaard en juichte levendig den Transvalers toe.

Nadat de deputatie in het feestelijk versierd *Hôtel des Indes* was binnengetreden verschenen zij, door de levendige toejuichingen van het publiek daartoe genoopt, op het balcon en wuifden met hunne hoeden.

De deputatie heeft een audiëntie bij den Koning aangevraagd. De president der Tweede Kamer maakt haar op dien dag zijne opwachting.

ROME.— Het genootschap *De Propaganda Fide* ("tot Voortplanting des Geloofs") heeft aan alle Bisschoppen een circulaire gericht, betreffende het bekende arrest van het Hof van cassatie te Rome.

Na een historisch overzicht gegeven te hebben van de instelling wordt ten slotte geconcludeerd, dat de *Propaganda* verplicht zal zijn, enige buitengewone maatregelen te nemen, om haar vrijheid zooveel mogelijk te beschermen. De circulaire laat verder het door de *Propaganda* genomen besluit doorschemeren om haar financieëlen zetel naar elders over te brengen, en in de verschil

lende werelddeelen *centra* (middelpunten) van administratie op te richten, waar de giften der geloovigen voor de missiën in ontvangst genomen zullen worden. De Bisschoppen worden ten slotte uitgenoodigd, hun op- of aanmerkingen aan den Paus en aan de *Propaganda* mede te deelen.

FRANKRIJK.— Zijne Heiligheid Paus Leo XIII heeft den 8n. Februari j. l. een Encycliek gezonden aan de Bisschoppen van Frankrijk. Dat Opperherderlijk schrijven heeft een diepen en heilvollen indruk gemaakt op aller gemoederen. Zelfs de republikeinen brengen hulde aan den Souvereijnen Opperpriester alsmede aan de vredelievende en welwillende woorden die hij tot Frankrijk richtte. Wij zullen later die Encycliek nader bespreken.

BERLIJN 27 Febr.— De Keizer heeft den Russischen grootvorst Michael, vóór het gala-diner, de keten der orde van den Zwarten Adelaar geschonken. Bij het diner was de grootvorst met die keten versierd; de Keizer verscheen in de uniform van het Kaluga-regiment. Tusschen den Keizer en de Keizerin zat de grootvorst, en tegenover dezen laatste had maarschalk Moltke plaats genomen; naast Moltke zaten Gurko en Schoewaloff. De Keizer bracht in de fransche taal den volgenden toost uit: "Ik stel er prijs op, om aan uwe Keizerlijke Hoogheid te verklaren, hoezeer Ik getroffen ben door de oplettendheid, waarvan Z. M. de keizer aller Russen blijk gaf, door zich den dag te herinneren, toen Ik de orde van St-George verkreeg, na in vereeniging met het Russische leger, en in het bijzonder met het Kaluga-regiment, waarvan ik chef ben, onder de oogen van mijn vader gevochten te hebben. Diep getroffen door deze vleiende gedachtenis, wensch Ik dat uwe Keizerlijke Hoogheid en de officieren, die voor deze zending gekozen zijn, bij den Keizer de tolken mogen zijn van mijn gevoelens van erkentelijkheid. Ik drink op de gezondheid van Z. M. den keizer aller Russen."

— Het vroeger door ons opgenomen telegram over de vernieuwing van het verbannings-decreet tegen Mgr. Ledochowski blijkt nu, volgens andere berichten, slechts een hernieuwing te wezen van den "*steckbrief*" of de signalements-opgave van het jaar 1879, ingevolge Mgr. Ledochowski's veroordeeling op 7 Nov. 1878 tot 8000 mark boete of subsidiair 2 jaar gevangenisstraf, wegens het excommuniceeren van den *staats*pastoor Kolang.

BAC-NINH.— In verband met den aanval der Franschen op Bac-Ninh stellen onze lezers ongetwijfeld belang in eenige topographische gegevens betreffende die vesting.

De citadel is op een vlakte gelegen, 2 mijlen van het naaste punt op de rivier, en 4½ mijl van het *Canal des Rapides*. De dichtst-bijgelegen heuveltjes in de richting van het kanaal zijn twee mijlen ver. Het heeft 6 bastions, ieder met een front van 1000 voet lengte, omgeven door een gracht waarover vaste bruggen toegang geven. De stad ligt langs den rechtstreekschen weg van Hanoi naar Langsom. De positie is veel minder sterk dan die van Sontay, want de Franschen hebben punten te over om zo te bombardeeren, al zij de heuvels mochten verdedigd worden. Zijn deze hoogten eenmaal genomen, dan is het resultaat niet twijfelachtig.

LONDEN.— Den 12n. Maart hebben de aandeelhouders van de Suezkanaal Maatschappij hunne goedkeuring gehecht aan de overeenkomst tusschen den heer de Lesseps en de Engelsche reeders.

EGYPTE.— Den 14n. dezer hebben de Engelschen onder Generaal Graham slag geleverd tegen Osman Digna. Deze verloor den strijd die verhevigst moet geweest zijn, en had een verlies van 4000 man aan sneuvelden en 6000 aan gekwetsten.

De Engelschen begonnen bij het aanbreken van den dag den aanval met 7 Gatling kanonnen. Hunne cavaleristen streden te voet.— Osman Digna zou het plan gevormd hebben om in een engen bergpas met 7000 man post te vatten, de Engelschen te laten voorbijtrekken en dan hen in den rug aan te vallen. Een verspieder had echter daags te voren dat plan ontdekt: hieraan wellicht kan men dat groot verlies aan manschappen van Osman Digna toeschrijven.

Artikel mandar.

DIA 15 di e loena-aki a sosega den Senjor **Sarami Faries** (un huérfana) despues di a ricibi último Santoe Sacramentoenan, dia sigiente el a worde enterrar. El a pasa mas parti di su bida na es institucion caritativa di Weeshuis, oende el tabata obedecidoe semper na su majornan, i stimar di nan toer.

Es koe ta firma aki bao, kier koe es dos letternan-aki moestra su akte di agradicimentoe, na promer lugar na Director di e santa institucion i en particular na es Ven. Zusternan na kende nan cuidado educacion di e huérfananan ta confiar.

L. M. RHODE.

HET GOUDLAND ARUBA.

Dat Aruba geen land van weelde is weet een ieder, die aldaar eenigen tijd verblijf heeft gehouden. Wie herinnert zich niet de bleeke gezichten en matte oogen onzer Arubianen in den droogen tijd na een mislukten oogst? Wie heeft in die tijden van beproeving geene klaagtoonen vernomen als deze: "de kinderen weenen te huis van honger en ik heb niets; zelfs geen koffie heb ik van daag gedronken"? In het afgeloopen jaar ontving schrijver dezes een met potlood geschreven briefje, dat zeer juist den nood van een huisgezin schetste: "zend ons ter liefde Gods wat eten, alles is goed, als het maar gegeten kan worden;.... wij kunnen niet meer." Echter was in de laatste jaren de nood op Aruba niet zoo dringend als b. v. in het jaar 1878 toen eene algemeene collecte in het Moederland voor de noodlijdenden van Aruba is gehouden geworden.

Zonder vrees van zich te vergissen mag men dus gerust aannemen, dat van alle beneden-windsche eilanden die in de Caraïbische zee aan Nederland behooren, Aruba het meest door armoede bezocht wordt. En toch bevat de grond van dit eiland schatten, die tot dus verre te vergeefs op de andere Curaçaosche eilanden gezocht zijn, schatten, die een ongekende welvaart zouden bezorgen, waren ze niet zoo verborgen, zoo moeielijk te ontdekken. Aruba is een *goudland*, en waarschijnlijk is dit edel metaal nog tegenwoordig in eene aanzienlijke hoeveelheid aanwezig.

De bodem van Aruba bestaat voornamelijk uit gesteenten, waarin of waarbij doorgaans goud gevonden wordt, zooals graniet, kwarts, bruinijzersteen, zand-en leisteen. Hij die met aandacht de beschrijving der goudvelden van Australië door Dr. A. T. Reitsma (zie Praktisch Volksboek, tweede serie, vijfde deel, bl. 283. Sneek 1865) gelezen heeft, staat verbaasd over de geologische overeenkomst van de goudvelden van Australië met den grond van Aruba. Evenals in Austalië vindt men op Aruba het goud in kwartsaderen, die doorgaans van het noorden naar het zuiden loopen; de bruine vleeschkleurige kwarts houdt in den regel meer goud in dan de witte, ofschoon op Westpunt evenals in Suriname ook goud in witte kwarts wordt aangetroffen. De bewerking der goud bevattende kwartsaderen is vrij kostbaar; men moet de steenen doen springen, uitzoeken, vervoeren, door machineriën verbrijzelen en tot poeder malen, en verder dit wasschen, en met kwikzilver behandelen en het kwik distilleeren. Op deze wijze hebben verschillende goudmijn-companiën op Aruba gewerkt, en het is gedeeltelijk aan de kostbaarheid dier bewerking toe te schrijven, dat er zoo weinig voordeel mee behaald is.

Eene andere wijze van goud delven is om het goud niet in de gesteenten maar in de alluviale bezinksels van vroegeren en lateren tijd te zoeken: eene wijze die meestal door de Arubianen gevolg wordt en betere resultaten heeft opgeleverd. Op deze manier verkrijgt men niet alleen stofgoud, gelijk bij de bewerking der kwartsaderen, maar ook klompen gedegen goud, waaronder sommigen van aanzienlijke zwaarte. Zoo verhaalt men, dat vroeger bij den berg Jette een klomp goud van 36 oude Nederlandsche ponden zou gevonden zijn. Voor de bewerking der jonge alluviale terreinen behoeft men den grond slechts tot op eene geringe diepte, tot den zoogenaamden *vloer* op te graven, en het goudhoudende zand of grais te wasschen; het goud blijft dan na herhaald wasschen, omdat het zwaarste is, op den bodem van den schotel of in de kalabas achter. De oude alluviale terreinen liggen dikwijls op eene zeer aanzienlijke diepte, maar zijn ook meer winstgevend. In Australië graaft men daartoe putten van 15 tot 150 meters diepte, iets dat op Aruba niet zou kunnen geschieden, omdat men te veel moeite zoude hebben om het indringend zeewater uit de mijn te keeren. Wat is nu de reden dat er tegenwoordig zoo weinig goud op Aruba gevonden wordt? Ontbreekt dit metaal? Neen, want na zware regens wordt het nog voortdurend in ravijnen gevonden. De reden waarom men zoo weinig goud vindt is, omdat men het zoo weinig zoekt. Als er armoede heerscht, zoekt men geen goud omdat men de noodige levensmiddelen niet heeft om te kunnen werken; en als er overvloed is, zoekt men het niet omdat men er minder behoefte aan heeft. Sedert het uitsluitend recht van goud delven aan eene Maatschappij is overgegaan, zijn de inwoners van Aruba minder gezind om nasporingen te doen, ook dan niet, wanneer die Maatschappij sedert jaren geen gebruik van haar recht maakt.

Duidt de naam Aruba [van *aurum*-goud] aan, dat het een goudland is? Neen, het goud is aan de eerste bewoners van Aruba niet bekend geweest. De Caraïben van Aruba hebben noch goud gekend noch bezeten. Hadden zij goud gehad, het nageslacht zoude het in de oude kampen, in begraafplaatsen, in urnen terug vinden, want het is eene gewoonte der Caraïben om versierselen aan den hals en om de armen en beenen te dragen, maar nooit is een korreltje goud in een oud Indiaansch kamp of in eene lijkurne ontdekt, waar toch alle soorten van wapenen, gereedschappen en versierselen gevonden worden. De goudontdekking op Aruba is van lateren tijd, n. l. van 1820. De naam van Aruba is dus niet aan het goud ontleend; waarschijnlijk is het een Caraïbisch woord, eene verbastering van *Oroa*, zooals het vroeger geschreven werd, en misschien is dit laatste wel eene herinnering aan de landstreek en de rivier Aroa bij Tucacas [Venezuela.]

Aruba, 28 Februari 1884.

NOBO DI COENUCOE.

Den es dianan-aki mi tabatien un conversacion coe un di mi amigoenan di coenucoe, un conversacion tocanti mi laatste noticia den "Amigoe di Curaçao." Mi kier comunica na lectornan di "nobo di coenucoe" es koe nos a papia.

COBI.— Mi a tende, Ipi koe bo a scirbi den "Amigoe di Curaçao" bao e nobo di coenucoe" algun cos riba Plan di school. Bo no a leza den nº 11 koe bo palabra tabata un poco *bouwd*, koe, manera mi a tende, ta sifica muchoe bot.

IPI.— O si, Cobi, ma t' asina mi natural ta. Mi no ta papia manera escritor fini, pa hende koe a sinja filosofia, ma pa boso, koe meste comprende tambe kiko ta socede na Curaçao.

COBI.— O sigur, i nos ta contentoe, i e scritor fini tambe, pasobra, el no a bisa koe bo a dal bon arriba claboe? El no ta gaba bo, pasobra el ta mira klaar, koe amor pa nos ta haci bo usa palabra asina bot?

IPI.— Si Cobi i esai ta berde, mi ta stima boso; i pasobra no tin ningun, koe ta papia bo linga, ta mi koe kier haci esai.

COBI.— Bravo! Ipi; ma haci mi un fabor di conta mi mas di es Plan di school: bo a pasa ocho dia na Punda. Bon, conta mi es koe bo a tende.

IPI.— Bam Cobi, sinta aki un poco, i lo mi conta bo algo, pasobra mi tien hopi cos di papia.

COBI.— Coe muchoe gustoe.

IPI.— Bo a tende caba, Cobi, koe nos toer mester ta contra es ley nobo, koe nan kier boeta, pa e unico motiboe caba, koe lé bai coe toer nos placa, i koe lé haci nos hende di mas disgraciadoe di mundoe. Nan ta papia di boeta un bon belaster arriba rom, binja i arriba toer cos, koe ta bini di otro tera. Awor ta natural, koe esai lo primi nos, pasobra, manera bo por a leza caba den "Amigoe di Curaçao", no ta solamente hende ricoe koe mesté paga es belaster, ma tambe nos pobernan, koe mesté paga cos mas cara na Punda.

COBI.— O, anto a mi, koe no ta bebe nada mas koe awa di poz, i koe nunca ta haja cos foi tera, meste paga tambe? Esai si ta cos bonita! ma sigi Ipi.

IPI.— O Cobi, pa bo no ta tantoe, bo tien bo bida; ma pa tantoe pober. Lo bo mira, si es belaster mesté ta boctar, comercio lo bira mas frioe. Lo no tien nada mas di bende; i sombrénan p. e. koe ainda por doena un dos o tres placa, lo haci nos perde na lugar di gana.

COBI.— Ma Ipi, nan kier anto tantoe placa?

IPI.— Tantoe placa? Mira, ajera nan a doena mi un papel koe ta papia di 70000 florin i pico, koe Bestuur di school mesté unbez pa traha school nobo i pa drecha otro. Nan tien idea di traha un school koe lo costa 45,000 florin.

COBI.— 45,000 florin pa *un* school, i esai nos mesté paga? Esai si ta bonita Ipi. Tende, ora zusternan a traha nan school grandi, na Welgelegen i Punda, nos a paga esai tambe?

IPI.— No Cobi, ma comprende: es schoolnan di zuster manera toer otro school particular no ta toca na gobierno tantoe; pres, pa esai gobierno no tien di doena placa i por consigiente nos no tien di paga pa esai.

COBI.— Ma esai no ta inhustoe? Ipi, bisa mi di kende ta es school, koe lo costa 45,000? Bo dici di gobierno. Pres es school lo ta un school particular di gobierno. Si anto zusternan i tantoe otro meester na Punda meste percura pa nan school, sin koe nos ta paga nada, gobierno mesté mira noema di tapa gastoe pa es school tambe, sin koe nos ta pagé, sino, é larga di trahé.

IPI.— Mi ta mira, Cobi, koe bo ta basta sabir; ta cos, koe mi no a corda ainda. Ma tien mas. Afor es placa, koe nan mesté unbez, nan mester cada anja un bon caga joen pa paga traktement i pa traha otro school i despues pa pensioen etc.; pasobra, si ley ta sigi, lo nan caba liger coe nos school di coenucoe koe nan no por toema over ni pa 200,000 florin. Ata leza Art. 59 di es plan di school.

COBI.— *Zij die bij de invoering dezer verordening aan eene gesubsidieerde bijzondere school met het geven van onderwijs zijn belast, kunnen gedurende een termijn van vijf jaren door den gouverneur worden vrijgesteld van de bepaling van Art. 4 omtrent de bewijzen van bekwaamheid.*

IPI.— Awor leza Art. 4.

COBI.— *Niemand mag onderwijs geven, die niet in het bezit is der bij deze verordening gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid.*

IPI.— Coe otro palabra: toer e zusternan koe hopi anja caba a doena les sin pasa exámen, i koe ley di 1873 a respecta, lo por fica cas despues di e cinco anja, ó nan mesté pasa un examen. Un examen, Cobi, koe semper ta costa masjar trabao. Figura, Cobi, bo, koe ta un bon baas di carpinteer, koe ta doena les na hopi otro den bo oficí, figura koe bo mesté parce dilanti profesornan di bo oficí, profesor sabir i no sabir i anto pa pasa un exámen lo bo no spanta un poco, principalmente, si nan ta bai puntra diferente regla i leynan di circel, di vierkant, di hoeki koe nan ta jama *vormleer*?

COBI.— I lo mi bisa danki, pa hasi esai! Mi ta muchoe bieuw caba, pa sinja toer es ley for di cabez, mi tien nan den praktijk.

IPI.— Asina ta coe zusternan també. Com es zusternan por bai sinja ainda toer es cos segun boeki nobonan? Nan no ta doena muchanan bon les pa leza, scirbi, pa conta, pa nos comprende un poco di mundoe etc.?

COBI.— No ta cos di papia! ¿ Nos mees no a sinja toer es cos cerca nan, ora nos tabata chikitoe; i nos roemaan muhernan,

Ipi is pastor [illegible] Cobi is zijn [illegible]

no a sinja toer cos cerca nan? i cuantoe bez nan no a berguenza hopi hende di stad mees! Ma, Ipi, si awor nan no kier pasa trabao di haci un exámen kiko anto?

Ipi.— Cöbi, nan dici coe lo nan haci esai sigur, pasobra nan dici, koe zusternan, koe a haci tantoe sacrificio caba, lo haci tambe esai.

Cobi.— O esai si, pasobra mi ta doena na un pober mil florin lo nan obligá mi tambe pa doena un mil mas. Un hecho inhusto, un abuso bruto di mi bondad mi ta jama esai!

Ipi.— Ta asina, koe Cobi ta corda, ma no manera es hende sabirnan, koe kier es ley di school.

Cobi.— Si anto zusternan no kier of no por, anto otro hende sabir sigur lo bin toema nan lugar?

Ipi.— Sí, lo nan toema nan lugar, i lo nan ta bon pagar.

Cobi.— Ma zusternan no ta haja nada anto!

Ipi.— *Nada* no ta palabra. Dos real toer dia pa cada zuster; esai no ta pa nan, ma pa gastoe di school.

Cobi.— Dos real! Es ta pa balor di un kana di maïsji; i kiko otro meesternan di Gobiernoe lo haja?

Ipi.— Lo tien un Inspecteur, koe lo haja 6000 florin cada anja.

Cobi.— 6000 florin! anto sigur é ta sabir: i kiko el mesté haci?

Ipi.— Sigur es Inspecteur mesté ta sabir, pasobra é mesté haci bisjita na cada school un tres ó cuater bez pa anja.

Cobi.— Pa haci kiko?

Ipi.— Pa waak riba cabez di school......

Cobi.— Cabez di school; ta kiko esai?

Ipi.— Awor lo no tien meester mas, ma cabez di school.

Cobi.— Locura!

Ipi.— Es inspecteur lo bisjita anto school, lé mira un poco, lé leza, lé papia podoser un poco, ma lé no sinja.

Cobi.— Ma kiko lé papia, si el no sa nos linga? esai sí ta comedie.

Ipi.— Ma for di placa di Inspecteur, es cabeznan lo haja 3000 i pico; un directeur 4000, un ondermeester 1400 asina, koe toer lo haja un bon bida. Coe *un* palabra, Cobi, si ley ta aceptar, caga di gobierno lo ta liger blo bacir, i nos disgraciadoe.

Cobi.— Anto Ipi, mi no ta admira mas, koe bo ta tantoe gejang es dianan! Ta [illegible] di tira tantoe placa den un abismo [illegible] fondo, mehor koe nan ta tira toer [illegible] lamar, anto pober piscadornan i hen[illegible] sa sanabuja bon por probecha ain[illegible] es koe nan ta haja.

[illegible] Ipi, nos schoolnan anto, manera [illegible] tantoe maloe, koe nan mesté [illegible] ley?

[illegible] No Cobi, ma ta un manía den es [illegible] di traha ley di school. Mira, [illegible] nan no ta sigi e ley bieeuw? [illegible] leza esaki: Ta un artikel di lei [illegible] nan a traha na 31 di Mei 1865 koe [illegible] pa titel: Vaststelling van het reglement op het beleid der regeering in de Kolonie Curaçao.

[illegible]— Art. 180. Zooveel de middelen gedoogen, zorgt de overheid, dat het lager onderwijs de verkrijging der allereerste kundigheden onder het bereik brenge ook der onvermogenden, zij doet dit door ondersteuning van bijzondere of oprigting van openbare scholen.

Ipi.— Bo ta tende Cobi, Ley di 31 di Mei 1865 a boeta pa principio *subsidie* pa school particular, i esai ta cos, koe nan no a poerba ainda.

Cobi.— Ma splica bo mas riba esai.

Ipi.— Mira, tien masjar bon profesor ó meester na Punda, koe tien gustoe pa nan ofici, toch koe no por cumpli coe toer nan ánimo i gustoe, pasobra nan mesté busca tambe otro empleo, pa haja es koe nan mester pa mantene nan famía, i pa percura pa despues, ora nan ta bieuw i koe nan a moeri, nan famía no fica bací. Esai ta haci nan perde hopi ora, koe lo nan por usa tantoe bon pa nan school. Ma bo a comprende, nan bida i bida di nan famía ta bai dilanti toer otro cos. Awor si gobierno ta doena na es meesternan un subsidie chikitoe den anja, i si nan ta primintí nan un pensioen pa despues, anto, mi ta sigura, toer otro school di gobiernoe por ta serar. Lo nos gana hopi placa i sinjanza lo ta mehor.

Cobi.— Ma Ipi, tien tantoe bon meester na Punda?

Ipi.— O Cobi, ki meester di Landschool tien, i lo bini foi tera, koe sa doena masjá bon les, como: Meneer Brouwer, Meneer Curiel, Meneer Huyke, Meneer Leon, Meneer de Pool, Meneer de Sola, bon meester, bon profesornan, koe semper hende na Punda, manera mi a tende, lo prefera di manda cerca nan nan muchanan koe na un school di gobiernoe.

Cobi.— Famoso idea, Ipi, ma cos, koe mi no ta kere koe lo sosodé.

MOVIMIENTO MARITIMO.

ENTRADA.

Marzo 14.

Balandra holandesa *Zephyr*, de Bonaire, carga carbon y leña.
Balandra venezolana *Silfide*, de La Vela de Coro, carga guayacan.

Marzo 15.

Goleta holandesa *Minerva*, de Aruba, carga aloë y maní.

Marzo 16.

Goleta holandesa *Arend*, de Aruba, carga maní.
Goleta holandesa *Perseverancia*, de San Pedro de Macoris, (St. Domingo) en lastre.
Goleta holandesa *Stella*, de Aruba, carga maní.
Balandra holandesa *Ann Catharine*, de San Eustaquio via Bonaire, carga patatas.
Balandra holandesa *Momo*, de Pt? Cabello, carga papelones.

Marzo 17.

Barca inglesa *Curaçao*, de Nueva-York, carga diversos.
Balandra holandesa *Maria Eliza*, de Aruba, en lastre.

Marzo 18.

Vapor americano *Carácas*, de La Guaira y Pto Cabello, con carga pª Nueva-York.
Balandra holandesa *Julia Elizabeth*, de Aruba, en lastre.
Vapor americano *Maracaibo*, de Maracaibo, carga 105 bultos pª esta y 8141 pª Nueva-York.
Goleta holandesa *Gouverneur van den Brandhof*, (paquete) de San Thómas, en lastre.
Goleta venezolana *Caribe*, de La Vela de Coro, carga café y cueros.
Goleta venezolana *Guillermina*, de La Vela de Coro, carga café y cueros.
Goleta venezolana *9 de Agosto*, de La Vela de Coro, carga café y cueros.

Marzo 19.

Vapor aleman *Thuringia*, de Europa via San Thomas, La Guaira y Pto Cabello, carga 1052 bultos pª esta y 623 pª Maracaibo.
Vapor inglés *Haytian*, de Europa via Barbados, Trinidad, La Guaira y Pto Cabello, carga 540 bultos pª esta y 623 pª Maracaibo.
Balandra holandesa *Experiencia*, de Bonaire, carga carbon y leña.
Balandra holandesa *Phénix*, de Bonaire, carga carbon y dividive.

Marzo 20.

Vapor americano *Valencia*, de Nueva-York, carga 3200 bultos pª esta y 1600 pª Maracaibo.
Balandra holandesa *San Juan*, de Bonaire, carga carbon y leña.
Balandra holandesa *Vesta*, de Bonaire, carga carbon.

Marzo 21.

Goleta venezolana *Sacta*, de Pto Cabello, carga mora.
Balandra venezolana *Nueva-Adelaida*, de Aruba, carga maní.

Marzo 21.

Vapor aleman *Albingia*, de Colon y Sabanilla.
Goleta colombiana *Amistad*, de Rio-Hacha, carga ganado y cueros.
Goleta holandesa *América*, de Pto Cabello, en lastre.
Goleta holandesa *Julia*, (paquete) de Sto Domingo, en lastre.

SALIDA.

Marzo 14.

Vapor inglés *Historian*, pª Sabanilla, Carthagena y Colon.
Balandra holandesa *Phénix*, pª Bonaire.

Marzo 16.

Goleta holandesa *Otilia*, pª Sto Domingo.
Goleta venezolana *Aurora*, pª La Vela de Coro.

Marzo 17.

Balandra venezolana *Silfide*, pª La Vela de Coro.

Marzo 19.

Vapor americano *Carácas*, pª Nueva-York.
Vapor aleman *Thuringia*, pª Colon y Sabanilla.
Vapor inglés *Haytian*, pª Sabanilla, Carthagena y Colon.
Goleta holandesa *Arend*, pª Aruba.
Goleta holandesa *Stella*, pª Aruba.

Marzo 20.

Goleta venezolana *Rosa*, pª Maracaibo.
Balandra holandesa *Julia Elizabeth*, pª Aruba.
Balandra holandesa *Istrelia*, pª Bonaire.

Marzo 21.

Goleta venezolana *Caribe*, pª Pto Cabello.
Goleta venezolana *9 de Agosto*, pª Pto Cabello.

Rebista del Mercado.

NEW YORK, Marzo 12, 1884.

Azucar. (Mercado quieto).		
Cuba-Mascabado	5½	@ 5 13/16
idem Centrifugo	6	@ 6¼
Pt? Rico	5¼	@ 5 11/16
Aloe		@ 9¼
Brazilete.		
Delgado	20	@ $25
Grueso	$25	@ 30
Café. (Existencia 27,379 sacos.)		
MARACAIBO.		
Trujillo	11	@ 11½
Boconó	11	@ 12
Mérida	11½	@ 13
Cúcuta	11¾	@ 12½
Clases extras	13	@ 14
SABANILLA. (Existencia 3.548 sacos).		
Ordinario	11	@ 11½
Regular	11¾	@ 12
Bueno	12¼	@ 12½
Superior	12¾	@ 13
Clases extras	13¼	@ 15
LA GUAIRA, CARÁCAS Y Pto CABELLO. (Existencia 3,820 sacos).		
Trillado	11	@ 12¼
Descerezado	12¼	@ 14
CORO	11	@ 11½
Bálsamo Tolu		@ 40
Bálsamo Copaiba	37½	@ 40
Cueros de chivo. (Mercado abatido.)		
Coro		@ 47½
Maracaibo		@ 33
La Guaira & Pto. Cabello		@ 33
Rio Hacha sin escojer	40	@ 45
Cueros de venado. (Poca demanda).		
Orinoco		@ 32½
La Guaira		@ 37
Pto. Cabello		@ 35
Cueros de res. (Mercado firme).		
CARÁCAS, LA GUAIRA Y Pto. CABELLO.		
Dulces	18	@ 20
Salados	14	@ 16½
MARACAIBO.		
Dulces	16½	@ 18½
Salados	13	@ 15
SABANILLA, sin escojer	15½	@ 19
BOGOTÁ, idem	19	@ 21½
RIO HACHA, sin escojer	14	@ 15
ORINOCO, sin escojer	20½	@ 21½
Pto PLATA	13	@ 15
Caucho.		
Pará fino	82	@ 83
id. ordinario	49	@ 50
Cacao. (Mercado quieto).		
Maracaibo	21	@ 25
Carácas	15	@ 22
Dividivi. (Mercado quieto)	$40	@ $60
Lana	10	@ 11
Miel de abeja.		
de Cuba, por Galon en depósito	64	@ 65
de Sto. Domingo „ „	60	@ 62
Palo de mora.		
Maracaibo	$	@ 15.00
Sabanilla	$17.00	@ 18.00
Zarrapia	$ 1.75	@ 1.85

Cambios. ☞ El cambio en Paris sobre Lóndres está hoy á fr. 25.27½.

Sobre Lóndres, Letr. Banqueras á 3 d | v	$	@ 4 90½
id. " " "60 "	"	@ 4 87½
Sobre Paris, " " " 3 "	frcs	@ 5 12½
id. " " "60 "	"	@ 5 15½
Sobre Hamburgo " " " 3 "	M.	@ 96½
id. " " "60 "	"	@ 95½

Azúcar Refinada.— El "drawback" sobre azúcar refinada ha sido reducido á $ 2.82 ménos 1 °/o.

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt [illegible]